

'समानो यन्त्रः समितिः समानी'

UNIVERSITY OF NORTH BENGAL
B.A. Programme 3rd Semester Examination, 2023

LCC1-P2-SANSKRIT

Time Allotted: 2 Hours

Full Marks: 60

The figures in the margin indicate full marks.

UNIT-I

1. Answer any *one* of the following questions: 12×1 = 12
  - (a) Write a story with its main advice from मित्रलाभ of हितोपदेश with its moral.
  - (b) Describe the story of चित्रग्रीव and हिरण्यक । What are the main उपदेशs given in this story?

2. Explain any *one* of the following: 6×1 = 6
  - (a) विद्या ददाति विनयं विनयाद्याति पात्रताम् ।
पात्रत्वाद्धनमाप्नोति धनाद्धर्मं ततः सुखम् ॥
  - (b) यस्य मित्रेण संभाषा यस्य मित्रेण संस्थितिः ।
यस्य मित्रेण संलापस्ततो नास्तीह पुण्यवान् ॥

3. Answer any *six* of the following questions: 1×6 = 6
  - (a) Who is the king of कलिङ्गदेश ?
  - (b) Who is the author of the text हितोपदेश ?
  - (c) What is the name of the first division of हितोपदेश ?
  - (d) Write the name of the friend of चित्रग्रीव ?
  - (e) How many stories are there in हितोपदेश ?
  - (f) What do you mean by the word हितोपदेश ?
  - (g) What is the name of the crow in the story of मित्रलाभ ?
  - (h) How many types of man said in मित्रलाभ ? Name them.

4. Translate any *two* of the following questions: 3×2 = 6
  - (a) कुलं न ज्ञायते यस्य न गोत्रं न च स्थितिः।
अकस्माद् गृहमायाति सोऽतिथिः प्रोच्यते बुधैः॥

- (b) विद्या ददाति विनयं विनयाद् याति पात्रताम् ।
पात्रत्वाद् धनमाप्नोति धनाद् धर्मं ततः सुखम् ॥
- (c) योवनं धनसम्पत्तिः प्रभुत्वमविवेकता ।
एकैकमपि अनर्थाय किमु यत्र चतुष्टयम् ॥

UNIT-II

5. Answer any *one* of the following questions: 12×1 = 12
- (a) Write a detailed note on पञ्चतन्त्र and its importance in गल्पसाहित्यः ।
- (b) Write a story with its main advice from मित्रभेद or मित्रप्राप्ति of पञ्चतन्त्र with its moral.
6. Explain any *one* of the following: 6×1 = 6
- (a) इह लोके हि धनिना पसेऽपि सुजनायते ।
स्वजनोऽपि दरिद्राणां सर्वदा दुर्जनायते ॥
- (b) पूज्यते यदपूज्योऽपि पदगम्योऽपि गम्यते ।
वन्द्यते यदवन्द्योऽपि स प्रभावो धनस्य च ॥
7. Answer any *six* of the following questions: 1×6 = 6
- (a) Why did author write पञ्चतन्त्र ?
- (b) What is the moral of the story चण्डरवशृगालकथा ?
- (c) Who was भासुरक ?
- (d) What are the divisions of पञ्चतन्त्र ?
- (e) Who is called पण्डित ?
- (f) What is the moral of the story नृपसेवकवानर-चौरविप्रादिकथा ?
- (g) What does पञ्चतन्त्र mean ?
8. Translate any *two* of the following: 3×2 = 6
- (a) मूर्खाणां पण्डिता द्वेष्या निर्धनानां महाधनाः ।
व्रतिनः पापशीलानाम् असतीनां कुलस्त्रियः ॥
- (b) न सा विद्या न तद्धनं न तच्छिल्पं न सा कला ।
न तत्स्थैर्यं हि धनिना याचकैर्यन्नः गीयते ॥
- (c) कृके शौचं द्यूतकारे च सत्यं सर्पे क्षान्तिः स्त्रीषु कामोपशान्तिः ।
क्लीबे धैर्यं मद्यपे तत्त्वचिन्ता राजा मित्रं केन दृष्टं श्रुतं वा ॥

—x—